

Socialudvalget
L 179 - Bilag 1
Offentligt

MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

Folketingets Socialudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

MINISTEREN

J.nr. 321-36

Dato: **19 APR. 2006**

MODTAGET

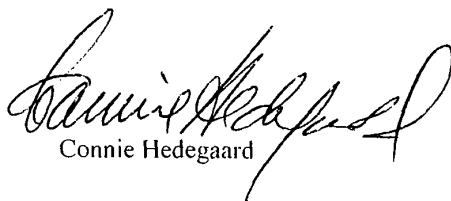
19 APR. 2006

1300

Den Centrale Indlevering

Vedlagt fremsendes i 5 eksemplarer høringssvar på L 179 forslag til lov om børnemiljø i dagtilbud.

Endvidere vedlægges høringsnotat.

Connie Hedegaard

/Charlotte Meibom

24. februar 2006

MINFF/cmei

Høringsnotat om Forslag til lov om børnemiljø i dagtilbud

Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender har sendt lovforslaget i høring fredag den 10. februar 2006 og har bedt om at modtage eventuelle bemærkninger til lovforslaget senest den 24. februar 2006 kl. 12.

Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender har modtaget svar fra Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Daginstitutionernes Landsorganisation (DLO), Det Centrale Handicapråd, De samvirkende Invalideorganisationer (DSI), FOA - Fag og Arbejde, Foreningen af Socialchefer i Danmark, FTF, KL og Landsforeningen af forældre til børn i daginstitutioner (FOLA). *Kopi af høringssvarene vedlægges.*

Hovedtræk i høringssvar fremgår af nedenstående sammenfatning af høringssvar samt ministeriets kommentarer hertil.

Tilslutning til lovforslaget om børnemiljø i dagtilbud

Der udtrykkes generel tilslutning til og tilfredshed med lovforslaget om, at børn nu sikres et godt fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø (KL, Børne- og Kulturchefforeningen, Det Centrale Handicapråd, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Børnerådet, Landsforeningen af Forældre til Børn i Daginstitutioner (FOLA), Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO), FTF, FOA - Fag og Arbejde, De Samvirkende Invalideorganisationer)

Kommunalbestyrelsens ansvar og tilsynsforpligtelse ønskes præciseret

Der udtrykkes ønske om, at kommunalbestyrelsens (driftsherrens) ansvar præciseres i loven, så der opnås større sikkerhed for, at de beskrevne børnemiljøproblemer og uhensigtsmæssigheder reelt fører til forandringer og forbedringer af børnemiljøet (Børnerådet).

Lovteksten bør præcisere den tilsynsførende myndighed samt dennes tilsynsforpligtelse med udarbejdelse af børnemiljøvurderingerne, så der på denne måde er mulighed for at føre kontrol med dagtilbuddenes arbejde med børnemiljøvurderingerne (Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet).

Kommentar:

Børnemiljøvurderingerne er et *internt* redskab, som skal medvirke til at rette fokus på og synliggøre børnemiljøet, så dagtilbuddets ledelse bliver mere bevidste og fokuserede på, hvordan børnemiljøet bedst muligt udnyttes og understøtter temaerne i de pædagogiske læreplaner.

Dagtilbuddet skal udarbejde en handlingsplan, hvor de eventuelt konstaterede børnemiljøproblemer skal prioriteres og afhjælpes i takt med, at dagtilbuddet har det fornødne økonomiske råderum. Det er således dagtilbuddets egne prioriteringer, som ligger til grund for de eventuelle forandringer, som skal finde sted.

Utilstrækkelige økonomiske midler til børnemiljøvurderinger

Det påpeges, at området over de sidste år har været udsat for mange nedskæringer, og at fokus på børnemiljøet samt udarbejdelse af handlingsplaner vil medføre forventningspres om forbedret standard fra forældre- og medarbejdergrupper. De afsatte midler i lovforslaget er set i lyset af ovenstående ikke tilstrækkelige (KL, Foreningen af Socialchefer i Danmark, BUPL).

Der udtrykkes bekymring for, at Dansk Center for Undervisningsmiljø kan medvirke til at forstærke forventningspresset for ufinansierede tiltag (KL).

Kommentar:

Formålet med børnemiljøvurderingerne er at synliggøre børnemiljøet, så dette bedst muligt udnyttes og understøtter temaerne i de pædagogiske læreplaner. Børnemiljøvurderingerne og den heraf følgende handlingsplan skal udarbejdes inden for de af kommunalbestyrelsens fastsatte rammer, og handlingsplanen kan således alene indeholde forslag, som ligger inden for disse.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget skal drøftes med de kommunale parter.

Udarbejdelse af børnemiljøvurdering skal udføres af eksperter/ med ekspertbistand

Der peges på, at det ikke er muligt at vurdere børnemiljøet uden, at der foretages egentlige undersøgelser af støj, luftkvalitet, luftskifte, luftens CO₂-indhold, træk, temperaturudsving, lysforhold m.m. Dagtilbuddets leder besidder ikke de nødvendige kompetencer og har ikke de fornødne redskaber til at foretage disse undersøgelser. På denne baggrund bør det præciseres, at børnemiljøvurderingerne bør udarbejdes med bistand fra anerkendte virksomheder, rådgivende ingeniører e.l. (Børnerådet, FOLA).

Børnemiljøvurderingerne bør udarbejdes i samarbejde mellem dagtilbuddets leder, sikkerhedsrepræsentanten samt den pædagogiske konsulent (BUPL).

Udarbejdelsen af børnemiljøvurderinger bør ske i samarbejde mellem dagtilbuddets ledelse og sikkerhedsrepræsentanten således, at børnemiljøvurderingen ses i sammenhæng med arbejdspladsvurderingen (FTF).

Der peges på, at lederen af f.eks. puljeordninger og private institutioner kan være inhabil i forhold til udarbejdelsen af børnemiljøvurderinger i det tilfælde, at vedkommende er en del af ejerkredsen af institutionen. Lederen kan således have en interesse i at fremstille børnemiljøet bedre, end det måtte være. På denne baggrund foreslås det, at det ikke er lederens ansvar *selv* at udarbejde børnemiljøvurderingen. (Børnerådet).

Kommentar:

Der stilles ikke specifikke krav til, hvordan børnemiljøvurderingen skal udarbejdes. Der lægges således ikke op til, at der skal foretages særlige undersøgelser, som grundlag for børnemiljøvurderingen. Allerede i dag har dagtilbuddene mulighed for at søge teknisk/faglig bistand hos kommunens tekniske forvaltning i det omfang de finder, at de har et problem, som kræves løst via teknisk ekspertise.

Dansk Center for Undervisningsmiljø vil udarbejde støttemateriale til brug for dagtilbuddenes børnemiljøvurderinger, som har til hensigt at hjælpe dagtilbuddene med arbejdet.

Det skal bemærkes, at dagtilbuddene allerede i dag har en forpligtelse til at leve op til gældende krav og forskrifter fra relevante myndigheder, hvad angår bygnings-, sikkerheds-, og sundhedsmæssige forhold i dagtilbuddet.

Der er intet til hinder for, at børnemiljøvurderingen kan udarbejdes i fællesskab med f.eks. dagtilbuddets sikkerhedsrepræsentant og/eller den pædagogiske konsulent i kommunen.

Hvad angår spørgsmålet om inhabilitetsproblemer, skal børnemiljøvurderingen, som nævnt i lovforslaget, drøftes med forældrebestyrelsen. Det må antages, at forældrebestyrelsen vil komme med indsigelser, hvis de vurderer, at børnemiljøvurderingen ikke ligner virkeligheden i dagtilbuddet.

Sikring af ensartethed i/af børnemiljøvurderingerne

Der peges på, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis der opnås ensartethed i børnemiljøvurderingerne. Det foreslås i den sammenhæng, at der centralt udarbejdes en skabelon for børnemiljøvurderingerne, som kan anvendes af alle institutioner. (BUPL).

Kommentar:

Som anført i lovforslaget skal Dansk Center for Undervisningsmiljø rådgive og vejlede dagtilbud om børnemiljø. I den sammenhæng vil det være naturligt, at Dansk Center for Undervisningsmiljø udarbejder materiale, som dagtilbuddene kan anvende som model for børnemiljøvurderingen.

Det er endvidere hensigten, at Dansk Center for Undervisningsmiljø skal følge praksis på området og på denne måde medvirke til at skabe overblik over børnemiljøet i dagtilbuddene.

Udarbejdelse af én samlet børnemiljøvurdering for et område

Børnemiljøvurderingen bør kunne udarbejdes for et område eller distrikt med en dertil hørende handlingsplan for det enkelte dagtilbud (Børne- og Kulturchefforeningen)

Kommentar:

Som det fremgår af lovforslaget skal børnemiljøvurderingen udarbejdes af det enkelte dagtilbud, idet vurderingen af børnemiljøet skal tage udgangspunkt i det enkelte dagtilbuds særlige indretning, udsmykning, legeplads, børnesammensætning mv. I det tilfælde, at et dagtilbud består af flere enheder, som fysisk er placeret forskellige steder, kan der udarbejdes én samlet børnemiljøvurdering, som så vidt muligt tager hensyn til de fysiske enheders forskelligheder.

Forældrebestyrelsen skal tildeles 'høringsret'

Der peges på, at børnemiljøvurderingen ikke alene skal drøftes med forældrebestyrelsen, men at forældrebestyrelsen skal tildeles 'høringsret' (FOLA)

Kommentar:

Som det fremgår af lovforslaget skal børnemiljøvurderingen drøftes med forældrebestyrelsen. Forældrebestyrelsen har på denne måde mulighed for at give deres mening til kende, hvilket i praksis har samme funktion som 'høringsret'.

Lovgivning om specifikke forhold vedrørende børnemiljø

Der peges på, at et vilkår som plads er helt afgørende for børnemiljøet, og at plads i bred forstand derfor altid bør indgå i børnemiljøvurderingen (KL).

Der bør lovgives om mere plads pr. barn, idet mange undersøgelser og forskning har vist, at mere plads pr. barn virker sygdomsnedsættende, mindsker støjniveauet samt antallet af konflikter blandt børnene (FOLA)

Der bør udarbejdes lovgivning, som stiller krav om adgang til udendørsarealer, specifikke krav til legepladssikkerhed, støjforhold, håndhygiejne, førstehjælp rengøringsmaterialer, hygiejniske standarder mv. I forhold til disse problemstillinger bør børnemiljøvurderingen være et håndhævelsesinstrument på linie arbejdsmiljøproblemer af denne type (Daginstitutionernes Landsorganisation, FTF, FOA- Fag og Arbejde).

Der peges på, at der er forhold, som altid skal indgå i en børnemiljøvurdering. Disse er:

- Fysiske forhold - indeklima, luft, børnetallet set i forhold til pladsforhold, indretning, plads til vilde og stille lege, støj, akustik m.v.
- Legepladssikkerhed - Hvorvidt legepladsen er gennemgået af en autoriseret legepladsinspektør, udfordringer på legepladsen, plads til store og små lege, gemmesteder m.v.
- Sundhed og sikkerhedsstandarder – hvor ofte er børnene syge, dagtilbuddets fødevarepolitik, motion, rengøringsstandarder, hygiejne, rygepolitik m.v. (BUPL)

Der peges på, at der skal indføres centralt fastlagte og ensartede krav til, hvad der som minimum skal indgå i børnemiljøvurderingen (FTF).

Kommentar:

Der stilles ikke specifikke krav til, hvilke forhold børnemiljøvurderingen som minimum skal forholde sig til. Det er således op til det enkelte dagtilbud at vurdere hvilke forhold, de mener er relevante. Der skal i denne sammenhæng henvises til, dagtilbuddene har en forpligtelse til at leve op gældende krav og forskrifter fra relevante myndigheder, hvad angår bygnings-, sikkerheds-, og sundhedsmæssige forhold i dagtilbuddet.

Det er præciseret i lovforslaget, at børnemiljøvurderingerne skal udarbejdes inden for de gældende rammer, hvorfor forslagene ligger uden for dette lovforslags rammer.

Mobning skal føre til øjeblikkelig handling

Mobning blandt 0-6 årige børn er et pædagogisk problem, som bør medføre øjeblikkelig handling og ikke blot indgå som et konstateret problem i en årsrapport (DLO).

Kommentar:

Mobning af et barn skal naturligvis føre til øjeblikkelig handling. Men mobning kan indgå i børnemiljøvurderingen som et særligt indsatsområde, hvor der f.eks. sættes fokus på dagtilbuddets sociale strukturer, metoder til håndtering af mobning, inklusion/eksklusion m.v.

Udarbejdelse af en pædagogisk vejledning med henblik på at operationalisere arbejdet med børneperspektivet

Det foreslås, at der udarbejdes en pædagogisk vejledning, som skal operationalisere arbejdet med børneperspektivet og inddragelsen af børnene. Børnerådet foreslår, at de i samarbejde med Dansk Center for Undervisningsmiljø udarbejder en sådan vejledning (Børnerådet).

Kommentar:

Der vil blive udarbejdet inspirationsmateriale i forhold til, hvordan der i praksis kan arbejdes med et børneperspektiv.

Anvendelse af den kommunale sundhedstjeneste som konsulenter i vurderingen af sundheds- og miljømæssige spørgsmål i dagtilbud

I forbindelse med udarbejdelse af børnemiljøvurderingen foreslås det, at dagtilbuddene, jf. lov om forebyggende sundhedsordninger for børn og unge (Sundhedsstyrelsen), anvender den kommunale sundhedstjeneste i forhold til en vurdering af de sundheds- og miljømæssige spørgsmål. Af denne lov fremgår, at den kommunale sundhedstjeneste bistår bl.a. dagtilbud og dagpleje med vejledning om almene sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende foranstaltninger (Børnerådet).

Kommentar:

I det omfang, dagtilbud har spørgsmål om sundheds- og miljømæssige spørgsmål vil det være relevant, at dagtilbuddene anvender den kommunale sundhedstjeneste til at bistå sig med råd og vejledning som beskrevet i lov om forebyggende sundhedsordninger.

Vurdering af dagplejens legestuer bør indgå i børnemiljøvurderingen

Der udtrykkes ønske om, at ikke alene dagplejehjemmene er omfattet af børnemiljøvurderingerne, men også at de legestuer, som er tilknyttet dagplejerne skal indgå i børnemiljøvurderingen.

Kommentar:

Legestuer tilknyttet dagplejere indgår i langt de fleste kommuner som en vigtig del af dagplejens organisering, og de er i forlængelse heraf også omfattet af børnemiljøvurderingerne.

Særlige dagtilbud skal omfattes af loven om børnemiljø

Der peges på, at de særlige dagtilbud (§ 16 i serviceloven) bør omfattes af loven (Det Centrale Handicapråd, De Samvirkende Invalideorganisationer).

Kommentar:

§ 16 i serviceloven vedrører de særlige dagtilbud, som retter sig mod børn med forskellige former for handicap. Denne lov henhører under Socialministeriet. Der er intet til hinder for, at de særlige dagtilbud lader sig inspirere af lovforslaget.

Børnemiljøvurderingerne bør også rette fokus på inklusion og tilgængelighed i relation til børn med funktionsnedsættelser

Der udtrykkes ønske om, at der i vurdering af børnemiljøet også rettes fokus på inklusion og tilgængelighed i relation til børn med funktionsnedsættelser herunder syns- og hørenedsættelser, allergi m.v. (Det Centrale Handicapråd, De Samvirkende Invalideorganisationer)

Kommentar:

I vurderingen af det fysiske og psykiske børnemiljø vil det være naturligt, at der indgår overvejelser om, hvorvidt dagtilbuddet er indrettet på en måde, som giver alle børn mulighed for at færdes og udfolde sig på de bedst mulige betingelser samt, hvorvidt der i børnegruppen er accept af og forståelse for menneskers forskellighed.

Ikrafttrædelsesdato

Der peges på, at lovforslagets ikrafttrædelsesdato er uhensigtsmæssig, idet kommunerne på dette tidspunkt er i gang med tidskrævende sammenlægningsprocesser, og at der på denne baggrund er en risiko for, at børnemiljøvurderingerne vil blive opfattet som et irritationsmoment. Det foreslås på den baggrund, at ikrafttrædelsesdatoen ændres fra 1. juli 2006 til 1. januar 2007, hvor de nye kommuner er etableret. (KL)

Kommentar:

Som det er nævnt i lovforslagets bemærkninger, skal udarbejdelsen af børnemiljøvurderingerne *påbegyndes* ved lovens ikrafttræden 1. juli 2006. Der stilles således ikke krav om, at alle dagtilbud skal have udarbejdet en børnemiljøvurdering ved udgangen af 2006. Børnemiljøvurderingen skal udarbejdes af den enkelte institution og skal anvendes som et internt redskab for dagtilbuddets ledelse i forhold til at synliggøre børnemiljøet. Børnemiljøvurderingerne kan således siges at være uafhængig af de kommunesammenlægninger, som p.t. er i gang, og som skal være afsluttet ved udgangen af 2006.

Charlotte Meibom (MINFF)

Fra: Jeannette Winther [juw@ast.dk]

Sendt: 27. februar 2006 12:40

Til: Charlotte Meibom (MINFF)

Emne: Bemærkninger til høringsudkast

Til Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender

att Charlotte Meibom

Vedrørende høring af udkast til lov om børnemiljø i dagtilbud.

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Jeannette Winther

Ministeriet for Familie- og
Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

Att.: Charlotte Meibom

24.2.2006

13955
Jhøy

Høringssvar til Forslag til Lov om børnemiljø i dagtilbud

FTF har modtaget høring over ovennævnte lovforslag og skal herved bemærke følgende:

FTF kan helt og fuldt tilslutte sig regeringens initiativ til at sætte fokus på det fysiske, psykiske og æstetiske miljø, som fremmer trivsel, udvikling og læring i dagtilbud, hvor børn opholder sig i de fleste af hverdagens bedste timer. Med dette, meget gode og rigtige formål med Børnemiljøvurderinger, er der i regeringens intentioner tilsyneladende lagt op til ambitiøse forbedringer af børns leve- og opvækstvilkår i dagtilbud, hvilket efter FTF's mening også er stærkt tiltrængt.

Det er imidlertid FTF's vurdering, at det konkrete lovforslag er ret uambitiøs og at det i højere grad skal afspejle lovforslagets formål om at fremme børns trivsel, udvikling og læring. Børnemiljøvurderingen bør tillægges højere status og prestige end det, der fremgår af lovforslaget og dets bemærkninger.

FTF mener fx, at det skal være kommunalbestyrelsen, og ikke dagtilbudets ledelse, der pålægges ansvaret for at der udarbejdes en Børnemiljøvurdering. Men det vil være naturligt og hensigtsmæssigt, at opgaven uddelegeres til ledelsen og at den løses i tæt samarbejde med sikkerheds- og samarbejdsudvalg således, at dagtilbudets Børnemiljøvurdering og Arbejdspladsvurdering ses i en sammenhæng.

Hvad angår arbejdsmiljøproblemer som fx støj, indeklime, fysiske faciliteter, brug af stoffer og materialer, rengørings- og hygiejniske standarder, mener FTF, at disse forhold påvirker sundhed, sikkerhed og trivsel på samme måde hos voksne og børn. I forhold til disse problemstillinger bør Børnemiljøvurderingen være et håndhævelsesinstrument på samme måde som det er bestemt for arbejdsmiljøproblemer af denne type. Dette bør præciseres i lovforslaget.

Det er FTF's opfattelse, at lovforslaget giver et alt for løst og tilfældigt grundlag som ramme for, hvilke forhold i dagtilbudet, der skal vurderes. FTF vil foreslå, at der i lovgivningen indføres centralt fastlagte og ensartede krav til, hvad der

som minimum skal indgå i vurderingen således, at der på landsplan kan drages sammenlignelige konklusioner på grundlag af Børnemiljøvurderingerne.

Desuden skal det påpeges, at når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, som det står anført i lovforslaget, er det FTF's opfattelse, at en tilstrækkelig personalemæssig normering af pædagogisk uddannet personale i dagtilbud er én af de allervigtigste og nødvendige forudsætninger, der reelt kan sikre et barns trivsel, tryghed, udvikling og læring. Derfor mener FTF, at vurderingen af dagstilbudets personalesituation i forhold til antallet af børn, skal være et obligatorisk krav til vurderingen for alle kommuner. Et sådant krav vil endvidere kunne give et meget nyttigt sammenligningsgrundlag af den personalemæssige situation på landsplan.

Endelig skal FTF understrege vigtigheden af, at de ledere og andre, som får pålagt at gennemføre vurderingen, sikres uddannelse og ekstra tid til vurderingen således, at tidsforbruget til uddannelse og den nye administrative opgave ikke går fra det direkte samvær med børnene.

Med venlig hilsen

Bente Sorgenfrey
formand

Charlotte Meibom (MINFF)

Fra: Anne Sandbeck [Anne.Sandbeck@socialministeriet.dk]

Sendt: fr 24-02-2006 10:14

Til: Charlotte Meibom (MINFF)

Cc:

Emne: Høring vedrørende udkast til lovforslag om børnemiljø i dagtilbud

Vedhæftede filer:

Socialministeriet har modtaget udkast til lovforslag om børnemiljø i dagtilbud til høring.

Vi har ingen bemærkninger.

Venlig hilsen

Anne Sandbeck

Socialministeriet / Ministry of Social Affairs

Holmens Kanal 22, 1060 København K

Tel.: + 4533929341

E-mail: asa@sm.dk

Ministeriet for Familie – og Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K
Att.: Charlotte Meibom

Høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om børnemiljø i dagtilbud.

BUPL skal hermed, jf. brev fra ministeriet den 10. februar, takke for muligheden for at komme med bemærkninger til lovforslaget.

Vores kommentarer indeholder blandt andet en anbefaling til hvordan materialet kan anvendes og et foreløbigt forslag til BMV'ernes indhold.

Vores bemærkninger kan kategoriseres i følgende 3 anbefalinger:

- At det er et kommunalt ansvar
- At handlemulighederne beskrives
- At der sikres ensartethed og sammenlignelighed i BMV'erne

Det kommunale ansvar:

Det er ikke BUPLs opfattelse, at det er ledelsens ansvar, det er kommunalbestyrelsens. Kommunalbestyrelsen kan naturligvis uddelegere opgaven, men må samtidig sikre sig, at institutionernes ledelser har den nødvendige og relevante viden, for at kunne løse opgaven. Det er BUPLs opfattelse, at mange ledere ikke har (faglige) forudsætninger for at kunne påtage sig ansvaret for BMV'erne. Opgaven kunne derfor placeres således, at den løses i fællesskab af lederen, sikkerhedsrepræsentanten og en pædagogiske konsulent.

Ensartethed:

BUPL forestiller sig, at der centralt udarbejdes skema/er til brug ved disse BMV'ere, og at opgaven placeres f.eks. hos en pædagogisk konsulent i kommunen.

BUPL ønsker at komme med ideer og inputs til materiale/r som kan bruges i kommunerne i forbindelse med indførelse af børnemiljøvurderingerne (BMV'ere) i institutionerne.

Da der ikke, som på voksenområdet, er en tilsynsførende myndighed, ser BUPL uensartethed som en svaghed ved disse BMV'ere. Et mål i sig selv kunne derfor være, at sikre at BMV'erne bliver så ensartet som muligt. Dette kunne gøres ved at alle kommuner på alle institutioner anvender det samme skema, og at disse bruges af så få ansatte som muligt.

For at få gjort BMV'erne så handlingsrettede som muligt anser BUPL det for helt afgørende, at der både afsættes midler til uddannelse og tid til arbejdet med BMV'erne, men også at der afsættes midler til for eksempel ekstern bistand ved særligt sagkyndige. Det er ikke oplyst hvordan udgifter knyttet til handleplanerne finansieres. To af de væsentligste områder vedrørende kvaliteten i dagtilbuddene er plads og ¹personalenormeringer. På den baggrund anser BUPL ikke de afsatte midler i lovforslaget for tilstrækkelige.

¹ Der passes i dag 70.000 flere børn i dagtilbud end for 10 år siden, med en uændret personalenormering.

BUPL anbefaler, at BMV'erne bliver samlet "et centralt sted", og gennemgået med henblik på eventuelle tiltag. Her kunne for eksempel kommunelæggeri være et bud. Det er BUPLs opfattelse, at kommunens sundhedsfaglige personale² under alle omstændigheder bør have den samlede viden om miljøet i kommunens dagtilbud.

Det er ikke BUPL opfattelse, at Dansk Center for Undervisningsmiljø, *indenfor den eksisterende lovgivning*, har kunnet bidrage signifikant til forbedring af miljøet på uddannelsesinstitutioner, i skoler og skolefritidsordninger.

Derfor mener BUPL heller ikke, det er en god ide' at lade vurderingerne alene være baseret på børnenes opfattelser som der lægges op til i lovforslagets § 3, stk. 2. Derimod anbefaler BUPL, at børnenes egne vurderinger *bliver en del af den samlede vurdering*. (Jf. punktet "Spørg børnene"). Begrebet "børneperspektiv" er ikke klart og entydigt nok.

Handlemuligheder:

Det er BUPLs opfattelse, at der er forhold i arbejdsmiljøet, i negativ forstand, som anses for at have en indflydelse på de ansattes sundhed og sikkerhed, *så er disse forhold de samme for børnene*.

Endelig håber BUPL, at BMV'erne kan være med til at sætte fokus på det måske største problem, plads. Al tilgængelig litteratur, studier og undersøgelser på området viser, at jo mindre plads der er pr. barn, jo flere problemer er der med miljøet i bred forstand³. Det er derfor centralt for BUPL at pege på mere plads, mere på legepladsen og mere ude i naturen, og derfor bør disse vilkår indgå i BMV'en

BUPL håber at vores synspunkter og ideer kan finde anvendelse, og vi stiller os gerne til rådighed, i det videre arbejde.

I al beskedenhed mener vi faktisk, at vi ved ret meget om hvad disse BMV'ere bør indeholde, for at lovgivningen kan få den ønskede virkning.

BUPL vil i det efterfølgende kort beskrive, hvad vi mener, en BMV bør indeholde:

Fysisk indretning:

- Indeklima – er indeklimaet i orden, luften god, er børnetallet passende i forhold til pladsen i grupperum og øvrige opholdsrum?
- Indretning – er indretningen hensigtsmæssig, er der plads til leg, gulvplads, "vilde drenge"?
- Støj – hvordan vurderes støjniveauet?
- Akustik – er efterklangstiden tilfredsstillende (0,6 sek.)?
- "Privacy" og "crowding" – har børnene mulighed for at "trække sig tilbage", små legesteder hvor de ikke bliver forstyrrede?

² Lov om sundhedsforebyggende foranstaltninger for børn og unge. 1996

³ Vurderes det at have betydning for det videre arbejde, laver BUPL gerne en oversigt over disse studier, rapporter og undersøgelser.

Legepladssikkerhed:

- Standarderne DS/EN 1176 og DS/EN 1177 – er legepladsen gennemgået af en uddannet legepladsinspektør?
- Udfordringer – er legepladsen spændende nok, er der udfordringer, plads til små og store lege, krat og gemmesteder?
- Tryghed i udforskning – er der på legepladsen mulighed for fordybelse, byggelegeplads, afgrænsede områder til små/nye børn.
- Er der tale om en "naturlegeplads" – overholdes DS1500?

Sundhed og sikkerhed:

- Børnenes sygelighed – hvor ofte – hvor længe – hvilken type sygdom
- Fødevarer – har institutionen en "fødevarerpolitik", økologi, laver man mad, har man forældremadlavning, køkkenhaver?
- Motion – institutioner med plads ude og inde til fysisk aktivitet?
- Stoffer og materialer/legetøj og beklædning – bevidste om indkøb af beskæftigelsesmaterialer,
- Rengøringsstandard og hygiejne – er rengøringen god nok, er almindelig hygiejne og håndhygiejne god nok, er toiletter hensigtsmæssigt indrettet
- Rygepolitik – har institutionen en rygepolitik?
- Står der noget i institutionens virksomhedsplan/pædagogiske lærerplan om sundhed – og sikkerhed?

Spørg børnene...:

- Det kunne være spændende at spørge børnene hvordan de selv opfatter deres fysiske miljø. Roskilde Universitets Centers institut for småbørnsforskning⁴ ved meget om hvordan børn kan inddrages i sådanne vurderinger.

Tillad os her til sidst at komme med et citat fra Regeringens publikation "Bedre sundhed for børn og unge, November 2003" :

"Det er regeringens grundholdning, at børns sundhed først og fremmest er forældrenes ansvar. Men det er også et fællesansvar. At sikre en bedre sundhed forudsætter, at vi alle erkender vores ansvar – og handler derefter".

Med venlig hilsen

Lis Pedersen
Næstformand
BUPL

Niels Bang Hansen
Arbejds miljøkonsulent
BUPL

⁴ Professor Jan Kampmann og lektor Thomas Gitz Johansen

24. februar 2006

Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

Høringssvar vedr. Lov om børnemiljø i dagtilbud.

Tak for det tilsendte forslag til "Lov om børnemiljø i dagtilbud".

Indledningsvis skal vi udtrykke vores tilfredshed med, at ministeriet er opmærksom på børnemiljøet i dagtilbud samt at en børnemiljøvurdering vil medvirke til at sætte øget fokus på dette vigtige område.

Ifg. lovforslaget er ledelsen ansvarlig for udarbejdelse af en skriftlig vurdering, som skal drøftes med forældrebestyrelsen. Generelt går udviklingen i retning af, at et stigende antal administrative opgaver pålægges vores dagtilbud. Af hensyn til arbejdsmængden og de faglige forudsætninger for vurdering af eventuelle skadelige stoffers indvirkning på miljøet og børnenes trivsel, skal vi anbefale at vurderingen udarbejdes af en uvildig instans, som besidder faglige kompetencer på området, samt at børnemiljøvurderingen foretages oftere og minimum hvert 2. år.

Samtidig finder vi det vigtigt, at børnemiljøvurderingen ikke kun "drøftes" med forældrebestyrelsen, men at forældrebestyrelsen på dette område tildeles høringret.

Generelt finder vi det afgørende at børn i dagtilbud har et godt fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø og at miljøet fremmer og understøtter børns trivsel og udvikling.

Tidligere undersøgelser af bl.a. børns trivsel og sygelighed pointerer, at pladsforholdene har stor betydning for børns sygelighed. Jo mindre plads det enkelte barn har, jo større er sygdomsfrekvensen blandt børnene. Vi ved også at pladsforholdene indvirker på støjniveauet og at antallet af kvadratmeter har stor indflydelse på antallet af afbrydelser og konflikter børnene imellem. Mere plads giver færre afbrydelser og færre konflikter og dermed mere ro og mulighed for fordybelse. Bl.a. på den baggrund finder vi det vigtigt, at der lovgives omkring antallet af kvadratmeter pr. barn og omkring støjforhold. De ansatte i vores dagtilbud er beskyttet af arbejdsmiljøloven, men for vores børn, som må antages at være mere modtagelige overfor skadelige påvirkninger end det er tilfældet med voksne, findes der ingen central miljølovgivning som beskytter dem.

Med venlig hilsen

Søren B. Thomsen
Formand for FOLA

BKF Børne- og Kulturchefforeningen

23. februar 2006

Til

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Att. Charlotte Meibom
cmei@minff.dk

Høring om forslag til Lov om børnemiljøvurdering i dagtilbud

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) kan grundlæggende tilslutte sig formålet i lovforslaget med at sikre, at børn i dagtilbud har et godt fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer børnenes trivsel, udvikling og læring.

1. BKF tilslutter sig således,
 - at børnemiljøvurderingen skal indeholde en:
 - 1) Kortlægning af dagtilbuddets fysiske/kemiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
 - 2) Beskrivelse og vurdering af eventuelle børnemiljøproblemer og indsatsområder.
 - 3) Handlingsplan.
 - bemærkningen om udskillelse af dagtilbud fra serviceloven i en selvstændig lov, jf. nedenstående citat fra vejledningen: *"Reglerne om dagtilbud er i dag en del af serviceloven. Det er hensigten, at alle regler om dagtilbud på sigt samles i en ny selvstændig lov, hvor også dette lovforslag om børnemiljø i dagtilbud vil blive integreret."*
2. BKF ønsker kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse præciseret i lovteksten. I bemærkningerne bør endvidere indføjes følgende (markeret understreget) til den eksisterende tekst:

"For at sikre inddragelse og involvering af ledelse, personale og forældre og dermed sikre den samlede implementering af børnemiljøvurderingerne foreslås det, at:

 - *Ledelsen skal udarbejde en handlingsplan.*
 - *Børnemiljøvurderingen skal drøftes med forældrebestyrelsen.*
 - *Børnemiljøvurderingen skal være tilgængelig i dagtilbuddet for forældre og andre interesserede og evt. offentliggøres på dagtilbuddets hjemmeside.*
 - *Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med dagtilbuddenes udarbejdelse af børnemiljøvurderingen [BKFs tilføjelse]*
 - *Dagtilbuddene kan hente rådgivning og inspiration fra Dansk Center for Undervisningsmiljø. "*

3. BKF ønsker det præciseret i *bemærkningerne*,

- at der kan udarbejdes en børnemiljøvurdering for et lokalområde under en samlet områdeleder som fx er leder for 4- 7 dagtilbud. Endvidere, at vurderingen kan integreres i en samlet virksomhedsplan som også indeholder den pædagogiske læreplan. BKF anbefaler således at bemærkningerne til §3 stk 1 affattes således (BKFs ændringer er angivet med understregning):

" For alle dagtilbud udarbejdes [BKFs ændring] en skriftlig vurdering af børnemiljøet. Børnemiljøvurderingen udarbejdes af det enkelte dagtilbud (eller for et område eller distrikt, med en handlingsplan for det enkelte dagtilbud) [BKFs tilføjelse] så det på denne måde er muligt at tage hensyn til lokale forhold i dagtilbuddet såsom fysisk indretning, børnesammensætning m.v.

Børnemiljøvurderingen udarbejdes ikke nødvendigvis som en selvstændig rapport. Børnemiljøvurderingen kan f.eks. indgå som et selvstændigt afsnit i den pædagogiske læreplan, eller den kan tænkes sammen med virksomhedsplan og den pædagogiske læreplan som tre selvstændige afsnit i en samlet rapport. Der opstilles således ikke specifikke formkrav til børnemiljøvurderingen udover skriftlighed."

- at børnemiljøvurderingen tilfører et *pædagogisk perspektiv* til allerede eksisterende gældende krav og forskrifter fra relevante myndigheder, hvad angår bygnings-, sikkerheds-, og sundhedsmæssige forhold i dagtilbuddet.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til BKF's formand børne- og kulturdirektør Per B. Christensen, Næstved Kommune, tlf. 55784922, e-mail perb@naeskom.dk

eller

Børne- og Undervisningsdirektør Klaus Nørskov, Albertslund Kommune tlf. 43686100, e-mail klaus.norskov@albertslund.dk

p.b.v.

Klaus Nørskov

Charlotte Meibom (MINFF)

Fra: Andreas Rahlf Hauptmann [arh@eogs.dk]
Sendt: 27. februar 2006 09:53
Til: Charlotte Meibom (MINFF)
Cc: Andreas Rahlf Hauptmann; Flemming Pedersen; Peter Bay Kirkegaard
Emne: Høringssvar til lovforslag om børnemiljø i dagtilbud
Signeret af: arh@eogs.dk
Sikkerhedsetiket: Signeret - ugyldig signatur

Kære Charlotte Meibom.

Hermed kommer Erhvervs- og Selskabsstyrelsen høringssvar.

Jeg beklager forsinkelsen.

Mvh.

Andreas Rahlf Hauptmann

Høringssvar til lovforslag om børnemiljø i dagtilbud

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har modtaget ovennævnte forslag i høring. Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering har i denne forbindelse følgende bemærkninger.

Sagsnr.: 2006-0005277

Lovforslaget medfører, at daginstitutioner mv. skal lave en skriftlig vurdering af det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø. Vurderingen skal ændres efter behov, men minimum hvert 3. år.

24. februar 2006

ERHVERVS- OG
SELSKABSSTYRELSEN
 Kampmannsgade 1
 1780 København V

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Lovforslaget får ikke nogen erhvervsøkonomiske konsekvenser.

ARH

Administrative konsekvenser

Lovforslaget får administrative konsekvenser for privatinstitutioner der har dagtilbud, idet de nu skal udarbejde en skriftlig vurdering af børnemiljøet på deres institution minimum hvert tredje år. I beregningerne for lovforslaget er det lagt til grund, at det tager 60 timer at udarbejde en børnemiljøvurdering, hvilket svarer til 20 timer om året pr. privatinstitution. Det vides dog ikke pt. hvor mange privatinstitutioner, der eksisterer på området, hvorfor det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at

estimere de samlede administrative omkostninger for erhvervslivet.

CKR vil på den baggrund vurdere de administrative konsekvenser af lovforslaget i forbindelse med opdateringen af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders AMVAB-basismåling i efteråret 2006. Opdateringen vil betyde, at AMVAB-basismålingen vil blive ajourført med de faktiske administrative konsekvenser ved gennemførte regler fra Folketingsåret 2005-06, herunder også nærværende lovforslag.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan på den baggrund foreslå følgende tekst til den del af lovforslagets bemærkninger, der omhandler forslagens økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet:

”Forslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel. Styrelsen vurderer ikke, at forslaget indeholder administrative konsekvenser for erhvervslivet i et omfang, der berettiger, at det bliver forelagt virksomhedspanelet. Forslaget bør derfor ikke forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel.”

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Andreas Rahlf Hauptmann
Fuldmægtig
Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering
Tlf. direkte 3330 7485
E-post arh@eogs.dk

Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) vurderer de erhvervsøkonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet som følge af nye love og bekendtgørelser. CKR kan teste forslag med væsentlige administrative konsekvenser for erhvervslivet i Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel.

E&S benytter digital signatur på alle e-mails. Vil du vide mere om digital signatur - læs her. Hvis du har problemer med en e-mail fra E&S - returnér venligst e-mail inkl. fejlbesked - læs om de mest almindelige fejl. Undlad

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

24. februar 2006
Journalnr.: 3.1-2005-1039

**Børnerådets høringssvar vedr.
Udkast til lov om børnemiljø i dagtilbud**

Børnerådet har i mange år beskæftiget sig med børn og unges indemiljø i skoler og dagtilbud. Rådet har ved flere lejligheder anbefalet, at børns ret til at vokse op i et sundt miljø sikres via lovbestemmelser. Vi skal i den forbindelse henvise til FN's Børnekonvention artikel 3, som foreskriver, at barnets tarv altid kommer i første række, samt artikel 24 om sundhed, hvor barnets ret til at opnå den højest mulige grad af sundhed beskrives.

Børnerådet har tidligere taget del i diskussionen om, hvorledes lov om undervisningsmiljø burde indrettes, og anbefalet, at det indskrives der, at krænkelse af børnenes ret til sundhed skal kunne udløse erstatning til forurettede børn og straf til den ansvarlige driftsherre / leder. Det bør på tilsvarende vis, beskrives i nærværende lov.

Vi er tilfredse med, at der arbejdes med at fremsætte et lovforslag, hvis sigte er at styrke indemiljøet i dagtilbud, og vi er tilfredse med, at der ønskes et fokus på såvel det fysiske som det psykiske og æstetiske børnemiljø. Vi deler ministerens vurdering af, at alle disse tre dimensioner samlet set har betydning for børnenes oplevelse af stedets "atmosfære" eller "børnevenlighed". Det er imidlertid afgørende at præcisere, at uanset at en børnehave kan synes smuk og rar, kan den udgøre en sundhedsrisiko for børn, hvis f.eks. byggematerialer eller møbler afgasser opløsningsmidler, og det synes ikke meningen, at der inden for lovforslagets rammer skal beskrives løsninger på et sådant sundhedsproblem. Det svækker hensigten med loven, og det vil vi vende tilbage til.

Sundhedsdimensionen og hvordan børns sundhed fremmes eller skades af miljøet i dagtilbuddene ville dog vinde ved at blive udfoldet mere klart. Fx anføres det i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at Sundhedsstyrelsen har udgivet en pjece i 2004. Der er faktisk tale om en bog på 100 sider, som er en revision af en vejledning, der udkom første gang i 1987.

Ad § 1

Børnerådet anbefaler, at formålet med loven beskrives i mere præcise vendinger. Det er Børnerådets vurdering, at formålet må være at tilvejebringe hjemmel til at kontrollere børnemiljøet og anvise veje til forbedringer. Som lovens formål er beskrevet i sammenhæng med lovens øvrige kapitler, synes det alene at være formålet, at lederens vurdering af børnemiljøet skal indgå i dagtilbuddenes skriftlige formidling om sig selv. Det giver ingen garanti for forandring, idet driftsherrens ansvar hverken nævnes eller beskrives. For Børnerådet bør en afdækning af uhensigtsmæssigheder i børnemiljøet føre til forbedringer, og loven bør beskrive hvilke handlinger en miljøvurdering skal efterfølges af, samt en præcisering af ansvaret. Derudover ønsker vi, at loven skal præcisere, hvem den tilsynshavende myndighed er, og hvorledes tilsynet bør fungere. Vi skal pege på kommunelægen som en mulig aktør (se også senere).

Ad § 3, stk. 1

Børnerådet er enig i, at det må være dagtilbuddets ledelses ansvar at sikre, at rapporten om børnemiljøvurderingen udarbejdes, men ikke lederens ansvar selv at udarbejde børnemiljøvurderingen. Vi skal i den forbindelse fremhæve, at det kan være direkte uhensigtsmæssigt i visse private institutioner, at ledelsen har ansvaret for børnemiljøvurderingen (puljeordninger og privatinstitutioner), idet lederen kan indgå i institutionens ejerkreds og næppe vil oppebære den habilitet og neutralitet, som udarbejdelse af en sådan vurdering kræver.

Det præciseres i bemærkningerne, at der ingen formkrav stilles til rapporten, og det foreslås, at vurderingen kan indgå i institutionens virksomhedsplan. Det følger nærmest heraf, at det vil være naturligt, at børnemiljøvurderingen udarbejdes af institutions leder, som har ansvaret for udarbejdelsen af virksomhedsplan. I lovens bemærkninger præciseres det, at for så vidt angår dagplejen, udarbejdes rapporten af dennes leder. Vi skal bemærke, at børnemiljøvurderingen skal indeholde en kortlægning af børnemiljøet, såvel det fysiske som det psykiske og det æstetiske. Lederne har imidlertid hverken redskaber til at undersøge påvirkningerne i børnemiljøet eller kompetencer til at foretage den slags vurderinger. De kan ikke uden egentlige undersøgelser vurdere forhold som støj, luftkvalitet, herunder luftskifte, luftens CO₂-indhold, træk, temperaturudsving, lysforhold mm. Og da det er dokumenteret, at netop disse forhold er fundet kritisable i mange dagtilbud, giver det næppe mening at lade lederne udarbejde vurderinger, som ikke kan inddrage nøgletal om netop disse påvirkninger.

Børnerådet ønsker derfor, at det fremgår af lovens bemærkninger, at børnemiljøvurderingen bør udarbejdes med passende bistand fra anerkendte virksomheder, rådgivende ingeniører m.fl., mens selve rapporten udmærket kan forfattes og samles af institutionens leder.

På tilsvarende vis må det præciseres, at lederen kan trække på passende ekspertise for så vidt angår vurderinger af det psykiske børnemiljø og de æstetiske påvirkninger og udfordringer.

Vi ønsker det samtidig i bemærkningerne præciseret, at institutionernes kompenseres for deres udgifter til at udarbejde børnemiljøvurderinger og skrive rapport, gennem midler, som tilskrives kommunernes bloktilskud.

Ad § 3, stk. 2

Børnerådet deler ministerens ønske om, at børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv og i et omfang, der gør det muligt at inddrage børnenes oplevelse af det. For at bistå dagtilbuddene med at operationalisere arbejdet med børneperspektivet og inddragelse af børnene selv, anbefaler Børnerådet at der udarbejdes en pædagogisk vejledning. Børnerådet foreslår, at Børnerådet i samarbejde med Dansk Center for Undervisningsmiljø anmodes om at udarbejde en sådan vejledning.

Andre forhold

Børnerådet undrer sig over, at man ikke benytter de muligheder der er beskrevet i Lov om forebyggende sundhedsordninger for børn og unge, samt de tilhørende retningslinjer udarbejdet af Sundhedsstyrelsen. Af både lov, bekendtgørelse og retningslinjer fremgår, at den kommunale sundhedstjeneste skal spille en aktiv rolle blandt andet som konsulenter for dagtilbuddene i sundheds- og miljømæssige spørgsmål.

Denne lovs kapitel 4, § 8, lyder:

Den kommunale sundhedstjeneste, jf. § 12, bistår skoler, daginstitutioner for børn og unge og den kommunalt formidlede dagpleje med vejledning om almene sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende foranstaltninger.

Desuden har Børnerådet i udvalgsarbejdet med ”Bedre miljø for børnene” for Teknologirådet (rapporten udkom maj 2005) været med til at pege på følgende tre punkter (ud af 12), der kan styrke børnenes miljø:

- *Indførelse af en 'arbejds miljølov' for børn på samme måde som voksnes arbejdsmiljø er reguleret.*
- *Koordinering af sundhedsrådgivning i forhold til børns udsættelse for skadelige miljøfaktorer.*
- *Opgradering af den kommunale sundhedstjeneste med henblik på at øge den generelle indsats. Styrkelse af sundhedsplejerskernes miljømedicinske baggrund.*

Endelig anbefaler Børnerådet, at det skrives ind i loven i et nyt kapitel 3, at rapporten om børnemiljøvurderinger skal fremsendes til hjemkommunen, som skal tage stilling til de anbefalinger og forslag, som rapportens handlingsplan beskriver.

Spørgsmål, som vi gerne vil have svar på

Børnerådet skal i forlængelse af sit høringssvar stille ministeriet en række spørgsmål, som vi gerne vil have besvaret:

- Bliver det lovforberedende arbejde koordineret på tværs fx med Indenrigs- og Sundhedsministeriet samt Sundhedsstyrelsen?
- Hvad menes med sætningen, "at alle dagtilbud har fokus på og er bevidste om, hvordan det fysiske/*kemiske* børnemiljø... understøtter det pædagogiske arbejde." Og hvordan skal lederne undersøge "*det kemiske børnemiljø*"?
- Finder ministeriet, at alle institutionsledere ved privatinstitutioner og puljeordninger er uafhængige af økonomiske interesser bag institutionen?
- Finder ministeriet, at ledere med økonomiske interesser i driften af private dagtilbud er tilstrækkelige habile til selvstændigt at skulle udarbejde børnemiljøvurderinger?
- Er det tanken, at bloktilskudsforøgelsen på 29,8 mio. i 2007 bl.a. skal anvendes til ekspertvurderinger, målinger mm., som kan lægges til grund for lederens rapport om børnemiljøvurdering?
- Forudsætter ministeriet, at de midler som bloktilskuddene forøges med, 29,8 mio. i 2007, fordeles til dagtilbuddene, som kompensation for merarbejde, og hvorledes vil ministeriet sikre, at pengene ender der?

Med venlig hilsen

Klaus Wilmann
Formand for Børnerådet

Søren Gade Hansen
Konst. sekretariatschef

**Foreningen af
Socialchefer i
Danmark**

Sekretariat
Rødovre Kommune
Social- og
Sundhedsforvaltningen
Gunnækær 64
2610 Rødovre

Tlf. 36 70 41 11
Fax 36 41 15 77
e-mail: ole.pass@rk.dk
www.socialchefer.dk

Ministeriet for Familie- og
Forbrugeranliggender
Stormgade 2 – 6
1470 København K

Email: cmei@minff.dk

Rødovre, 13. februar 2006

Høring vedrørende udkast til lovforslag om børnemiljø i dagtilbud.

Foreningen mener, at det som udgangspunkt er positivt, at der sættes fokus på miljøet i dagtilbud, så det hilses meget velkommen.

Dog har vi følgende bemærkninger til lovforslaget:

Økonomi:

Der afsættes 2 milliarder over de næste 4 år, 400 mill i 2006.

Det er ikke mange penge i forhold til, at der nu sættes fokus på et område, der har været udsat for nedskæringer de seneste år, så selv om der ikke fremsættes nye krav hvad angår sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold vil alene det, at der sættes fokus på området medføre et betydeligt pres fra såvel forældregrupper, som fra medarbejderorganisationer om en forbedret standard.

Administration:

At der skal udarbejdes en børnemiljøvurdering vil selvsagt medføre øget administrativt arbejde for såvel daginstitutioner som dagpleje.

Der skal ikke nødvendigvis afsættes midler til det, men det kunne være en god ide, at lade det fremgå af skemaet om den samlede vurdering af lovforslagets konsekvenser.

Et lille kuriosum:

Det er en god ide og helt relevant at lade Dansk Center for Undervisningsmiljø give råd og vejledning også til daginstitutionsområdet, men burde man så ikke overveje at ændre navnet på Centret, så det bliver tydeligt, at det også retter sig mod dagtilbud.

Også set i lyset af de diskussioner, der gennem længere tid er pågået på dagtilbudsområdet om den øgede "skolificering" af dagtilbudsområdet.

Med venlig hilsen

Ole Pass
Landsformand

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

Den 17. februar 2006
Ref.
D.nr.2006/00101-002

Det Centrale Handicapråd har med tak modtaget lovforslag vedr. børnemiljø i dagtilbud i høring.

Vi er enige i væsentligheden i, at der er et godt børnemiljø i daginstitutionerne. Vi undrer os derfor meget over, at særlige dagtilbud ikke er omfattet af loven. De forpligtelser der stilles til en løbende og systematisk vurdering af og bevidsthed omkring børnemiljøet bør naturligvis også gælde for særlige dagtilbud.

Vi vil endvidere opfordre til, at man er opmærksom på inklusion og tilgængelighed i relation til børn med funktionsnedsættelser i forbindelse med fokuset på børnemiljø i daginstitutionerne og husker disse elementer af et godt børnemiljø i børnemiljøvurderingerne og i Dansk Center for Undervisningsmiljø's rådgivning og evaluering.

Med venlig hilsen

Camilla Jydebjerg

Ministeriet for Familie- & Forbrugeranliggender
Departementet
Att.: Charlotte Meibom
Stormgade 2-6
1470 København K

Den 24. februar 2006
J.nr. 4597.2 [10.15.01] SIH/ck

Høring vedrørende udkast til lovforslag om børnemiljø i dagtilbud

Fra DSI's side finder vi det positivt, at der kommer lovforslag om noget så væsentligt som miljøet i dagtilbud. Langt de fleste førskolebørn i Danmark opholder sig en stor del af deres vågne tid i en daginstitution. Derfor er det nødvendigt, at tilbuddet understøtter barnets udvikling og læring. Vi ser dagtilbuddet som et sted, hvor barnet får grundlæggende færdigheder og udvikler personlige færdigheder og kompetencer inden for et væld af forskellige områder. Det være sig i forhold til sproglig udvikling, udvikling af et nuanceret begrebsapparat, sociale færdigheder i forhold til andre børn og voksne og en vis grundlæggende viden om verdens mangfoldighed og foranderlighed.

Netop derfor er det også væsentligt, at dagtilbuddene er åbne og tilgængelige for børn med mange forskellige forudsætninger – herunder også for børn med handicap. En sådan tilgængelighed vil samtidig gøre det muligt, at ansætte personale, der har handicap, også dette til gavn for en udvikling hos børnene, hvor en naturlig tilgang til mennesker med mange forskellige forudsætninger understøttes.

Ligeledes er det væsentligt, at samarbejdet med børnenes forældre kan foregå ligeværdigt og positivt – også når forældrene har et handicap.

Derfor er det væsentligt, at alle dagtilbud og deres kommunikation og møder er tilgængelige for mennesker med handicap.

Vi undrer os over, at dagtilbudene efter Servicelovens § 16 ikke ser ud til at være dækket af forslaget. Vi finder, at § 16 skal inddrages, hvis der skal være tale om at børn og unge med handicap får den samme beskyttelse og sikring for at deres miljø vurderes og udvikles.

Et godt fysisk miljø er et vidt begreb. Et barn der har hørenedsættelse har behov for god akustik – særligt i en sammenhæng, hvor der ofte er mange børn samlet i samme rum.

Korrekt lys kan reducere lyd. Et barn med synsnedsættelse har behov for optimale belysningsforhold. Børn, der er blinde, udviklingshæmmede eller hjerneskedede kan have behov for overskuelighed og lokaler, som de kan lære at finde rundt i og færdes i på egen hånd, for at understøtte deres selvstændighedsudvikling.

For børn med allergi skal der tages hensyn i den mad dagtilbuddet serverer, lige som materialer og redskaber må være af materialer, således at børn med allergi kan bevæge sig frit i tilbuddet. Dette vil samtidig have en forebyggende effekt i forhold til udviklingen af allergi hos de andre børn og hos personalet.

Tilgængelighedsforhold og hvordan tilbuddet forholder sig og arbejder med dette skal beskrives i børnemiljøvurderingen. Denne skal findes i et format, der er tilgængeligt for talesyntese og muligt at printe i storskrift.

I lovforslaget nævnes det, at Dansk Center for Undervisningsmiljø kan rådgive dagtilbuddene. Centret skal forpligtes til at medinddrage de spørgsmål, vi her har nævnt.

Ligeledes skal dagtilbuddene forpligtes til at indhente rådgivning hos Statens Byggeforskningsinstitut vedrørende tilgængelighed generelt, og særligt ved nybygning, ombygning og renovering.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
formand

Charlotte Meilbom
Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender
Stormgade 2 - 6
1470 København K
1470 København K

Lov om børnemiljø i dagtilbud - Høringssvar

FOA – Fag og Arbejde takker for at få lejlighed til at kommentere Lovforslaget vedrørende børnemiljø i dagtilbud. Vi vil desuden henlede ministeriets opmærksomhed på at forbundet i forbindelse med fusionen i 2005 mellem Forbundet af Offentligt Ansatte og Pædagogisk Medhjælperforbund har fået navnet FOA – Fag og Arbejde.

Vi er meget positive overfor forslagens intention som præciseres i § 1. og mener endvidere, at det er positivt at et sådant lovforslag fremsættes.

Det samme gælder indholdet i børnemiljøvurderingen, som præciseres i forslagens kapitel 2.

Vi syntes ligeledes at det er glimrende at dagtilbudet kan søge vejledning og rådgivning som nævnt i kapitel 3.

I bemærkningerne til lovforslaget er "Vejledning om hygiejne i daginstitutioner; om sundhed, forebyggelse, sikkerhed og miljø" nævnt. Vi vil her gerne gøre opmærksom på, at selv om dele af pjecen kan anvendes i dagplejen, så savnes en tilsvarende publikation for dagplejen.

FOA – Fag og Arbejde har derudover følgende kommentarer:

- Det understreges i bemærkningerne, at børnemiljøvurderingen ikke er et håndbøjesinstrument, men udelukkende et redskab for parterne i dagtilbuddet. Vi håber naturligvis, at lovgivningen på sigt vil blive udbygget, så også håndbøjesinstrumentet indgår.
- Kommunerne vil modtage 14,9 mill. kr. gennem bloktilskuddet i 2006 og 29,8 mill. kr. årligt i årene fremover som kompensation for dagtilbudets merarbejde i forbindelse med udarbejdelse af børnemiljøvurderingen.

FOA – Fag og Arbejde foreslår derfor med henblik på en kvalificering af dette merarbejde, at der til lovforslaget tilføjes bestemmelser, der sikrer, at børnemiljøvurderingen behandles i sikkerhedsorganisationen/MED-udvalget, med henblik på børnemiljøvurderingens mulige konsekvenser eller afledte foranstaltninger for arbejdet med den lovpligtige

Dato:

22.02.2006

Sagsnummer:

06/40795

Ref.:

JAKS/BIST/JASP

FOA

Staunings Plads 1-3
1790 København V

Telefon 4697 2626
Telefax 4697 2300

Giro 8 01 47 95

E-mail
foa@foa.dk
oaa@foa.dk

www.foa.dk

arbejdspladsvurdering (jf. arbejdsmiljøloven). Endvidere med henblik på en vurdering af om børnemiljøvurderingen giver anledning til et sikkerhedstjek af arbejdsstedet i overensstemmelse med reglerne i bygningsreglementet.

Det er uklart for os, hvordan ministeriet er nået frem til netop disse årlige beretninger, men det er vores forventning, at der i forhold til dagplejen er tænkt på, at vurderingen af børnemiljøet skal ske en vurdering i hvert dagplejehjem, ligesom dagplejepædagogerne skal uddannes i at vurdere det æstetiske miljø i dagplejen og ikke mindst i at vurdere hjemmets indretning set fra børnehøjde.

I kommunerne har dagplejen som oftest legestuer, som er en vigtig del af dagplejen som institution, fordi dagplejerne der har mulighed for faglig og kollegial sparring, og fordi børnene mødes i store børnegrupper, som forberedelse til livet i daginstitutionen. Børnemiljøet og arbejdsmiljøet for de ansatte er i disse legestuer nogle steder utilfredsstillende – og dagplejere og forældre som stiller krav til kommunerne, om udbedring af miljøet, bliver desværre ofte mødt med, at kommunen truer med at lukke legestuen og henviser dagplejerne og dagplejepædagogen til igen at mødes på en legeplads.

Der er i dag intet lovkrav om, at dagplejere skal have en legestue til deres rådighed, men det er FOA – Fag og Arbejde ønske at legestuerne alligevel indgår i en vurdering af børnemiljøet.

- I bemærkningerne til lovforslaget peges på, at der i virksomhedsplaner for virksomheden i dagtilbud, nogle gange indgår overvejelser over det fysiske og psykiske børnemiljø, samt hvorledes det understøtter det pædagogiske arbejde. Da der ikke er formkrav til virksomhedsplanernes udarbejdelse, foreslår FOA – Fag og Arbejde, at der i lovforslaget indføres en bestemmelse om, at børnemiljøvurderingen skal indgå i virksomhedsplanen, idet denne skal fremsendes til den tilsynsførende myndighed, som samtidig er ansvarlig for et sikkert og sundt arbejdsmiljø for medarbejderne.

Med venlig hilsen

Jakob Sølvhøj, Formand for Pædagogisk sektor, FOA – Fag og Arbejde

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

Att. Charlotte Meibom

Bemærkninger til forslag til lov om børnemiljø i dagtilbud

KL har modtaget forslag til lov om børnemiljø i dagtilbud i høring med høringsfrist fredag den 24. februar 2006. KL tager forbehold for den politiske behandling af sagen, som finder sted medio marts 2006. Hvis den politiske behandling giver anledning til ændringer i forhold til det foreløbige høringssvar, vil de blive fremsendt til Familie- og Forbrugerministeriet hurtigst muligt.

Intentionen med lovforslaget er at sikre, at alle dagtilbud har fokus på og er bevidste om, hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø understøtter det pædagogiske arbejde. Dette skal ske i en skriftlig børnemiljøvurdering for hvert dagtilbud, og lovforslaget indebærer dermed en ny opgave, som KL forudsætter kompenseres efter det udvidede totalbalanceprincip.

KL bakker op om intentionen om at sikre et godt børnemiljø i dagtilbud, men metoderne til at opnå dette må ikke blive unødigt bureaukratiske. Den tid, lederne skal afsætte til at udarbejde børnemiljøvurderinger, vil gå fra deres tid til kerneopgaven. De ressourcer, der skal anvendes til at administrere lovgivningen må derfor stå mål med den forventede effekt af lovgivningen.

Loven om børnemiljø gælder for alle dagtilbud, og dermed også for dagplejen. Som det også fremgår af lovbemærkningerne, har dagplejen en særlig organisering, da den foregår i private hjem. Det fremgår imidlertid ikke klart af bemærkningerne, hvordan der kan tages hensyn til denne særlige organisering, således at børnemiljøvurderinger giver mening i dagplejen. Hvordan laves fx en samlet børnemiljøvurdering, og hvordan skal fx det fysiske, hy-

Den 24. februar 2006

Jnr 03.00.00 K04
Sagsid 000161652

Ref SAE
sae@kl.dk
Dir 3370 3185

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/2

giejniske – og æstetiske – vurderes og beskrives samlet, når dagpleje netop foregår i forskellige private hjem?

Lovforslaget indebærer, at alle dagtilbud som et led i børnemiljøvurderingen skal udarbejde en handlingsplan, der - ligesom resten af børnemiljøvurderingen - skal drøftes i forældrebestyrelsen. Dette vil have en udgiftsdrivende effekt, da kravet om udarbejdelse af en handlingsplan skaber et klart forventningspres om iværksættelse af tiltag, der kan løse problemer nævnt i børnemiljøvurderingen. Ligeledes skal børnemiljøvurderingen være let tilgængelig i dagtilbuddet, hvilket yderligere vil vække forventninger hos personale og forældre om opfyldelse af krav, fx til de fysiske rammer, som i realiteten er uden grænser.

KL er bekymret for dette forventningspres om iværksættelse af ufinansierede tiltag. KL finder derfor, at der er et behov for, at Familie- og Forbrugerministeriet udarbejder et skøn over hvor store udgifter, et dagtilbud kan få som følge af kravet om udarbejdelse af en handlingsplan. Hertil kommer, at det er vigtigt, at ministeriets forventninger til selve udarbejdelsen af børnemiljøvurderingen klart afspejles i det afsatte og finansierede antal timer pr. dagtilbud.

Ifølge lovforslaget skal Dansk Center for Undervisningsmiljø udvides til også at dække dagtilbudsområdet. KL er bekymret for, at et centralt center tillige vil medvirke til et pres for ufinansierede tiltag.

KL finder endelig, at ikrafttrædelsestidspunktet for loven er uhensigtsmæssigt valgt. Mange kommuner er midt i en krævende sammenlægningsproces og det vil derfor være mere hensigtsmæssigt, at opgaven først skal påbegyndes, når de nye kommuner er etableret den 1. januar 2007. Ellers kan det frygtes, at opgaven vil blive oplevet som et irritationsmoment i efteråret 2006, hvor mange andre vigtige opgaver skal falde på plads. KL har i denne forbindelse noteret, at de økonomiske beregninger tager udgangspunkt i 98 kommuner.

Med venlig hilsen

Hanne Lumholt

Daginstitutionernes Lands-Organisation

Blågårdsgade 17 • 2200 København N.

Tlf. 70275520 • Fax 70275521

www.dlo.dk • dlo@dlo.dk

Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender - departementet

Att.: **Charlotte Meibom**

København, den 24. februar 2005

DLOs høringssvar vedr. udkast til lovforslag om børnemiljø i dagtilbud.

DLO takker for muligheden for at kommentere udkastet til lovforslag om børnemiljø i dagtilbud. Vi hilser ethvert initiativ, der kan medvirke til en forbedring af børns "arbejds miljø" velkomment.

Vi er dog langt fra sikre på, at nærværende lovforslag vil have nogen mærkbar fysisk effekt for børns miljø i daginstitutionerne.

Når der nu – langt om længe – endelig tages lovgivningsinitiativ i forhold til børns (arbejds)miljø i dagtilbud, burde det efter DLOs opfattelse indeholde nogle håndfaste krav til den fysiske indretning af dagtilbud. Et grundlæggende og naturligt krav at indarbejde i en sådan lov ville eksempelvis være byggelovgivningens nuværende krav om minimum 2 og 3 m² frit gulvareal i børnenes opholdsrum i hhv. børnehaver og vuggestuer.

Men derudover er der en lang række andre forhold, hvor om det ville være fremmende for børns miljø, at der blev fastsat krav og normer om. Eksempelvis:

- Adgang til udendørs arealer
- Legepladssikkerhed
- Støjforhold
- Håndhygiejne
- Førstehjælp, etc.

I modsætning til ovennævnte håndfaste krav og normer virker den foreslåede lov om børnemiljøvurderinger mere som endnu en administrativ byrde for daginstitutioner. Og "produktet" = børnemiljøvurderingerne må frygtes at komme til at lide en hengemt skæbne i skrivebordsskuffen.

I den forbindelse undrer det, at det understreges, at det ikke kan være et 'håndhævelsesinstrument'. Hvis man via miljøvurderingen bliver opmærksom på forhold, der er i strid med gældende lovgivning, så burde der jo skrides til handling. Hvis man via børnemiljøvurderingen f.eks. konstaterer at støjen overskrider det tilladelige i henhold til arbejds miljølovgivningen, så burde man være forpligtet til at noget ved det – i henhold til børnelovgivningen.

Dernæst virker det – set i et børneperspektiv – anstødeligt, at man blot skal kunne konstatere og beskrive mobning. For i vuggestue- og børnehavesammenhæng er mobning et pædagogisk problem som bør løses øjeblikkeligt. Man kan måske forestille sig, at når det drejer sig om fritidshjemsbørn, så vil der kunne være et mobbemiljø, som i første omgang ligger uden for det pædagogiske personales rækkevidde, og som derfor bør nævnes i en rapport som et

problem, der skal gøres noget ved. Men når det gælder børn under skolealderen, så er det helt og aldeles de voksnes ansvar, at mobning ikke kommer så vidt, at det skal indgå i en årsrapport som et problem. I bemærkningerne til lovforslaget nævnes mobning hele tre gange på linie med f.eks. støjproblemer.

Til teksten i lovforslaget og bemærkningerne har vi i øvrigt følgende specifikke bemærkninger:

§ 1:

Det virker (af grunde som nævnt ovenfor) misvisende at lovens formål er at sikre, at børn har et godt børnemiljø. Det ville være mere præcist dækkende i forhold til lovforslagets reelle indhold, hvis der stod "fremme" eller "bidrage til".

§ 4, stk. 2:

Det er mangelfuldt at skrive, at børnemiljøvurderingen skal drøftes med forældrebestyrelsen. Mange selvejende daginstitutioner har slet ikke nogen forældrebestyrelse og kender derfor ikke dette udtryk. På de fleste selvejende daginstitutioner er der en bestyrelse (med et flertal af valgte forældre).

§ 5:

Det er uklart, om det vil være gratis for dagtilbudene at søge rådgivning i Dansk Center for Undervisningsmiljø.

Almindelige bemærkninger - baggrund:

Der henvises til aftalen om udmøntning af de første 400 millioner til forbedring af kvaliteten i dagtilbudene – at en del af disse midler vil blive anvendt til udarbejdelse af børnemiljøvurderinger i dagtilbud. Det er efter DLOs opfattelse uhensigtsmæssigt og kritisabelt, at de puljer hvori disse midler ligger, alene kan ansøges af og udloddes til kommuner. Derved unddrages selvejende og private institutioner og disses interesseorganisationer for at få del i disse midler og indgå i projekter indenfor formålet.

Almindelige bemærkninger – Implementering:

Her gælder samme bemærkninger om terminologien "forældrebestyrelsen" som nævnt ovenfor i f.t. § 4, stk. 2.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Når der ved vurderingen af meropgaven for kommunerne er lagt til grund, at der skal anvendes samme ressourceindsats pr. daginstitution, som kommunerne er blevet kompenseret for i forbindelse med udarbejdelse af undervisningsmiljøvurderinger, bør kommunerne også forpligtes til at kanalisere ressourcerne videre til institutionerne, hvor de skal anvendes.

Vi står naturligvis til rådighed for yderligere uddybning af vore bemærkninger.

Med venlig hilsen

DAGINSTITUTIONERNES LANDS-ORGANISATION

Morten Kyst
sekretariatschef